

НОТАРІАЛЬНА ПАЛАТА УКРАЇНИ

Професійна самоврядна організація

01004, м. Київ

вул. Антоновича, 7а

тел./факс: (044) 230-72-75,

E-mail: office@npu.org.ua

р/р № 26003010085291 в АТ «Укресімбанк»

МФО: 322313, Код ЄДРПОУ 38684025

THE NOTARY CHAMBER OF UKRAINE

Professional self-regulatory organisation

01004 Kiev, Ukraine,

Antonovich str., 7a

tel./ fax: +38 (044) 230-72-75,

E-mail: office@npu.org.ua

Acc. № 26003010085291 Ukreximbank

MFO 322313, Code 38684025

№ 13/7 «07» травня 2020 р.

**ГОЛОВІ ПРАВЛІННЯ
АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«УКРЕКСІМБАНК»
МЕЦГЕР Є.В.**

Шановний Євгене Володимировичу!

Нотаріальна палата України (далі-НПУ) звертається до Вас з приводу надходження розсилки від АТ «Укресімбанк» (далі-Банк хто пропозицією щодо акредитації окремих нотаріусів Херсонської області для роботи з Банком та надання послуг на підставі договорів «про співробітництво» при вчиненні нотаріальних дій.

Слід вказати, що такі пропозиції банківських установ щодо так званої «акредитації» нотаріусів для посвідчення договорів іпотеки або застави майна, укладення «договорів про співробітництво» або «договорів про надання послуг» мають системний характер.

З цього приводу, ще у 2007 році Міністерство юстиції України надіслало лист № 31-32/999 № 355/2 від 16.11.2007 року, в якому роз'яснено, що подібні дії є грубим порушенням законодавчих та нормативних актів, які регулюють нотаріальну діяльність, та посяганням на основні ознаки нотаріальної діяльності – професійну незалежність та неупередженість.

До цього часу наміром запровадити подібні схеми відзначались комерційні банки, відповідно нотаріальна спільнота стурбована, що до низки банків, які намагаються залучити нотаріусів «до себе на службу», додалося і АТ «Укресімбанк».

При цьому, нотаріуси, які відмовляються укладати цей договір «договір про надання послуг» з Укресімбанком, позбавляються ним права на посвідчення договорів за своєю участю, чим порушується право громадян на вільний вибір незалежного фахівця.

У зв'язку з ситуацією, що склалася, вважаємо за необхідне наголосити на наступному.

Відповідно до ст. 3 Закону України «Про нотаріат» нотаріус – це **уповноважена державою** фізична особа, яка здійснює нотаріальну діяльність у державній нотаріальній конторі, державному нотаріальному архіві або незалежну професійну нотаріальну діяльність.

Правовою підставою діяльності нотаріату є Конституція України, Закон України «Про нотаріат», інші законодавчі та нормативні акти України.

При вчиненні нотаріальних дій нотаріус не має потреби в консультативних та інформативних послугах будь-якої з сторін, оскільки відповідно до ст. 46 Закону України «Про нотаріат» він має право витребувати від фізичних та юридичних осіб, що звернулися до нього, відомості та документи, необхідні для вчинення нотаріальної дії.

Відповідно до ч. 2. ст. 3 Закону України «Про нотаріат» нотаріусу **забороняється** використовувати свої повноваження з метою **одержання неправомірної вигоди або прийняття обіцянки чи пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб.**

Ст. 5 Закону України «Про нотаріат» передбачено обов'язок нотаріуса здійснювати свої професійні обов'язки відповідно до цього Закону і складеної присяги, з дотриманням правил професійної етики.

Держава встановлює гарантії нотаріальної діяльності, які закріплені ст. 8-1 Закону України «Про нотаріат», відповідно до якої забороняється і тягне за собою відповідальність згідно із законодавством України будь-яке втручання в діяльність нотаріуса, зокрема з метою **перешкоджання виконанню ним своїх обов'язків або спонукання до вчинення ним неправомірних дій.**

Відповідно до ст. 12 згаданого вище Закону однією із підстав **анулювання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю** визначено порушення Правил професійної етики нотаріусів України, затверджених Наказом Міністерства юстиції України від 04.10.2013 №2104/5.

Дані Правила затверджують принципи професійної етики нотаріуса, якими нотаріус повинен керуватися у відносинах з державними органами, фізичними та юридичними особами, іншими нотаріусами.

Правилами нотаріальної етики передбачено, що нотаріус зобов'язаний захищати інтереси людини, суспільства і держави, дотримуватися вимог закону, сприяти утвердженню в суспільстві віри у закон і справедливість, не вчиняти в особистих інтересах чи в інтересах інших осіб дій, які могли б поставити під сумнів неупередженість і незалежність нотаріальної діяльності, скомпрометувати нотаріуса перед громадськістю, заподіяти шкоду авторитету професії нотаріуса.

Діями, які підривають професійну гідність, визнаються: настирливе і неодноразове нав'язування своїх професійних послуг, договори або домовленість з іншими, ніж практикуючий нотаріус, особами, в т.ч. юридичними, про розподіл або передачу коштів, одержаних за вчинення нотаріальних дій.

Нотаріусові **забороняється** розподіляти отримані ним кошти за вчинені нотаріальні дії між особами, за участю яких або щодо яких нотаріальні дії вчинялися, або будь-якими іншими особами, котрі не перебувають з нотаріусом у трудових відносинах.

Нотаріус **не має права:** вести недобросовісну конкуренцію, монополізувати відповідну сферу нотаріальної діяльності чи роботу з особами, перешкоджаючи роботі інших нотаріусів.

Нотаріус, як особа, наділена довірою і відповідальністю перед державою і суспільством, зобов'язаний:

- утримуватися від будь-якої діяльності, здатної негативно вплинути на здійснення професійних обов'язків нотаріуса або викликати сумнів в його **незалежності та об'єктивності;**

- **утримуватися від вчинення дій,** які можуть зашкодити професійній діяльності нотаріуса чи підірвати довіру та престиж професії в суспільстві;

- перешкоджати впливу на нотаріуса у зв'язку із виконанням ним своїх професійних обов'язків **і невідкладно інформувати про це компетентні правоохоронні органи.**

Відповідно до п. 8-1 ст. 30 Закону України «Про нотаріат» однією з підстав припинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса є набрання законної сили судовим рішенням, відповідно до якого нотаріуса притягнуто до відповідальності за адміністративне корупційне правопорушення, пов'язане з порушенням обмежень, передбачених Законом України "Про засади запобігання і протидії корупції".

Водночас запропоновані пропозиції АТ «Укресімбанку» щодо акредитації нотаріусів та вимога надання необхідних для цього документів згідно переліку є не що інше як схема «прихованої співпраці», яка має ознаки корупційної складової та вимагає від нотаріусів вчиняти дії, пов'язані з порушеннями Правил професійної етики нотаріусів України та норм Закону України «Про нотаріат».

Крім того, впровадження подібної практики може розцінюватись як прихована форма підкупу, яка передбачає домовленість двох сторін про те, що частина доходу буде надаватися нотаріусом Укресімбанку як стороні за договором застави/іпотеки, в обмін на можливість вчинити нотаріальну дію з його посвідчення, та підпадає під ознаки ст. 368-4 Кримінального кодексу України.

У зв'язку з викладеним вище, урахувавши рішучій настрій нотаріальної спільноти щодо захисту професійної незалежності нотаріуса в усіх державних органах та установах, в тому числі в АТ «Укресімбанку», пропонуємо зважити на вказані вище аргументи, відкликати та припинити надсилати пропозиції щодо акредитації окремих визначених Банком нотаріусів як такі, що суперечить чинному законодавству України.

Ураховуючи попередній досвід плідної співпраці з банківськими установами, в тому числі з Національним банком України та Українським кредитно-банківським союзом, НПУ сподівається на досягнення порозуміння у вирішенні цього питання та прогресивні подальші відносини між нотаріальною спільнотою та АТ «Укресімбанк».

**З повагою
Президент
Нотаріальної палати України**

В.М. Марченко